

РЕШЕНИЕ

№ 6990

гр. София, 27.02.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 37 състав,
в публично заседание на 04.02.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Адриан Янев

при участието на секретаря Йоана Владимирова, като разгледа дело номер **12525** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – чл. 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 68л, ал. 1 от Закона за защита на потребителите (ЗЗП).

Образувано е по жалба на „Зи - Метрикс“ АД срещу Заповед № 5135 от 13.11.2024 г. на председателя на Комисията за защита на потребителите.

С жалбата се изразяват доводи, че не е необходимо в ГПР да се включват възнагражденията за предоставяне на поръчителство по договор с гарант по смисъла на общите условия. Позовава се на разпоредбата на чл. 3, б. „ж“ от Директива 2008/48/ЕО, за което поддържа, че когато допълнителните услуги не са задължително условия за получаване на кредита или за получаването на кредита при предлаганите от кредитора условия, разходите в тях не се включват в общите разходи по кредита. Поддържа, че § 1, т. 1 от ДР на ЗПК е допуснала по – широка и по – неясна регламентация от тази на чл. 3, б. „ж“ от Директива 2008/48/ЕО. Пояснява, че договорът за поръчителство с гарант включва два договора – възмезден договор за поръчка между кредитополучателя (като възложител) и гаранта (като поръчител) и безвъзмезден договор за поръчителство между гаранта (поръчителя) и кредитодателя. В тази връзка кредитополучателят възлага на гаранта да учреди срещу възнаграждение поръчителство по реда на ЗЗД, което да обезпечи вземанията по договора за кредит. Това възнаграждение може да се заплати разсрочено, за което се съставя погасителен план (представляващ за улеснение кредитополучателя Приложение № 2 към договора за кредит). Счита, че съгласно т. 8 на част II от

Приложение 2 на ЗПК е необходимо да се посочи само информацията относно изисквани обезпечения. Според т. 3 на част III от Приложение 2 на ЗПК под „изисквани обезпечения“ следва да се разбира само „изискваните обезпечения от кредитора“, т. е. такива обезпечения, които са условие за сключване на договора за кредит. В случая дължимото обезпечение не е изискано от кредитора, тъй като генерира за потребителя друг разход, свързан с допълнителна услуга, предоставяна от трето лице. Уточнява, че потребителят е поискал сключването на договор за поръчителство преди извършването на оценка за кредитоспособност и сключването на договора за кредит, като поръчителят е сред предварително избран лист с поръчители – гарантите. Възнаграждението на поръчителя не било условие за възможността за кандидатстване, за извършване на оценка на кредитоспособност и за сключване на договор за кредит. В случая разходите се правят преди сключване на договора за кредит и възнаграждението за гаранта не отива в полза на кредитора. Също така неплащането на възнаграждението не било основание за прекратяване на договора за кредит. На потребителя му е указан видът и размерът на обезпечението по договора за кредит и информацията за това е вярна, съответно не е подвеждаща. Поддържа, че част III на СЕФ (Приложение 2 на ЗПК) е озаглавена „разходи по кредита“, която включва всички разходи, които се изискват след сключване на договора за кредит. В жалбата са развити доводи за липсата на втория елемент от фактическия състав на нелоялната търговска практика, свързан със съдържанието и неверността на предоставената от търговеца информация. В случая липсвало заблуждаване на средния потребител, тъй като в преддоговорните отношения потребителят е имал право на избор дали да сключи заем без обезпечение, с лично поръчителство от страна на две лица или чрез гарант. Третият елемент от фактическия състав също липсвал, тъй като в заявлението за кредит е налице обобщена и достатъчна информация относно получаваните суми по кредита. Претендират се разноси.

Ответната страна – председателят на Комисията за защита на потребителите, чрез процесуалния си представител, изразява становище за неоснователност на жалбата. Акцентира, че жалбоподателят предоставя на потребителите невярна информация за размера на ГПР и общите разходи по кредита, невключвайки в ГПР сумата за възнаграждение за поръчителство/гарант. Претендират се разноси.

След като обсъди релеванните с жалбата основания, прецени становищата на страните и събраните по делото доказателства, съдът намира за установено следното от фактическа страна:

С писмо № Ц-03-9286/17.09.2024 г. на председателя на КЗП е изискано от „Зи – Метрикс“ АД да представи екземпляр от договор за потребителски кредит, сключен с физическо лице след 01.01.2024 г., ведно с приложените към договора Общи условия. С молба на „Зи – Метрикс“ АД са представени исканите документи, за което е приложен договор за потребителски кредит № 16063136 от 16.09.2024 г., сключен с И. Г., три броя погасителни панове, Стандартен европейски формуляр и Общи условия.

В т. 1, част II от Стандартен европейски формуляр (СЕФ) е посочен кредита в размер на 900 лева, а в т. 5 и т. 6 на част II е посочено за лихви в общ размер на 103,73 лева, като общата сума е 1003,73 лева, разпределена на 5 бр. равни месечни вноски от 200,75 лева (изключение на последната, която е 200,73 лева). В т. 8 от част II е отразено, че не се изискват обезпечения.

В т. 1, част III на СЕФ е посочен лихвен процент 45 % за кредита, а според т. 2 ГПР по кредита е 55,55 %. В т. 3 е отразено, че за получаването на заема или за получаването

му при конкретно предлагани условия не се изисква застраховка или друг договор за допълнителна услуга.

В т. 4.3 на част III на СЕФ са посочени следните разходи, свързани с договора: в случай, че кредитополучателят е избрал по своя индивидуално желание да ползва допълнителна услуга по реда на Общите условия към договора за кредит, същият дължи възнаграждение за: - поръчителство, учредено от трето лице (търговско дружество, наричано „гарант“), различно от кредитора – 501,39 лева, което се дължи от кредитополучателя на гаранта еднократно или разсрочено, в зависимост от желанието на кредитополучателя и договореното между последния и гаранта. Възнаграждението на Гаранта не се включва в Общия разход по кредита, вкл. в ГПР.

В т. 2.2 от договор за потребителски кредит № 16063136 от 16.09.2024 г. е посочена главница на кредита в размер на 900 лева, а в т. 2.3 годишният фиксиран лихвен процент по кредита е 45 %. Според т. 2.4 на договора ГПР е 55,55 %, а в т. 2.5 е отразено, че общата дължима сума по кредита възлиза на 1 003,73 лева.

С т. 2.6.1 от договора се препраща към Погасителен план (приложение № 1 на договора за кредит), съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане (падежите) на погасителните вноски.

С т. 2.6.2 от договора се препраща към Погасителен план на допълнителни услуги (приложение № 2 от договора за кредит), съдържащ информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане (падежите) на допълнителните услуги.

В т.2.9 от договора се съдържа информация за следното обезпечение на кредита; поръчителство от „РМД Груп“ ЕООД.

Приложен е Погасителен план (Приложение № 1) към договора за кредит, в който е отразени падежите (16.10.2024 г., 16.11.2024 г., 16.12.2024 г., 16.01.2025 г. и 16.02.2025 г.) и размерите на всяка месечна погасителна вноски (4 бр. в размер на 200,75 лева, а последната - 200,73 лева). Отразен е общият размер на кредита – 1003,73 лева и лихвеният процент – 45 %.

Приложен е Погасителен план – такси (Приложение № 2) към договора за кредит, в който е отразено, че общият размер на допълнителните услуги е 501,39 лева. Същата се дължи на пет вноски (4 бр. по 100,28 лева и 1 бр. по 100,27 лева), като падежните дати (16.10.2024 г., 16.11.2024 г., 16.12.2024 г., 16.01.2025 г. и 16.02.2025 г.) съвпадат с тези по погасяване на главницата и лихвите по кредита.

Приложен е обобщен погасителен план (л. 51) към договор за потребителски кредит, който включва главница по кредита, лихви и вноските за възнаграждение за гарант. Всяка от петте вноски е сбор на посочените вземания и са запазени падежите.

Приложени са Общи условия на „Зи – Метрикс“ АД за предоставяне на потребителски кредити от разстояния (бързи кредити). В същите в определението „Общ разход по кредита“ е посочено, че разходите за допълнителни услуги не се включват в общия разход по кредита, тъй като не са задължително условие за сключване на договор за кредит. Посочено е още, че в ГПР не се включват разходите за предоставянето на допълнителни услуги.

В Общите условия (л. 80 от делото) е регламентирано, че обезпечението е осигурено от клиента или трето лице обезпечение на вземанията на кредитора по договора за кредит, което може да бъде Поръчителство при следните две алтернативни условия:

- учредени от посочени от клиента двама лични поръчители, всеки от които да отговоря на следните изисквания: 1. Да работи по безсрочен трудов договор от не по – малък период от 12 месеца назад, като нетният размер на осигурителният му доход да

е в размер над 1400 лева; 2. Да няма неплатени осигуровки за последните две години; 3. Да не е кредитополучател и/или поръчител по друг договор за кредит и/или друга финансова услуга; 4. Да няма задължения към кредитни и/или финансови институции или ако има – кредитната му история в ЦКР към БНБ за период от една година назад да е със статус „период на просрочие от 0 до 30 дни“ или друг равнозначен запис в ЦКР;

- учредено от търговско дружество (наричано накратко „гарант“), различно от кредитора, което срещу възнаграждение предоставя на кредитополучателя допълнителна услуга като учредява поръчителство в полза на кредитора, за което кредиторът е дал предварително своето одобрение.

В общите условия е регламентирано като обезпечение на кредита е предоставянето на гаранция от българска търговска банка със срок на валидност 30 дни след крайния срок за плащане по всички задължения на договора за кредит, която се предоставя в срок от 3 дни от сключването на договор за кредит.

В т. 26 от Общите условия е регламентирано, че при кандидатстване на за кредит клиентът има право да предостави (осигури) обезпечение на кредита чрез посочване на едно от обезпеченията.

В т. 49 от Общите условия е регламентирано, че предоставянето и ползването на главницата по кредита, кредитополучателят заплаща на кредитора лихва и разходи, чиито размер се определят съгласно условията на договора за кредит, тези общи условия и тарифата.

В т. 52 и 53 от Общите условия се посочва, че с подписването договора за кредит влиза в сила, а клиентът дава изричното си съгласие за сключване на договор за поръчителство с гарант (ако се сключва).

Клаузите на т. 56.1, т. 56.2, т. 56.3 от Общите условия регламентирано, че с подписването на договора за кредит, кредитополучателят е получил допълнително договор за поръчителство (ако такъв е заявен), изразява съгласие за подписването на договор за поръчителство (ако такъв е съставен) и е уведомен за задълженията по него. В т. 60 Общите условия е регламентирано задължение на кредитополучателя да осигури учредяване на обезпечение, в случай че изрично е поискал това в заявлението за кредит. Ако други не следва от тези общи условия и договора за кредит, кредитополучателят осигурява надлежното учредяване на конкретното обезпечение в срок до 3 дни, считано от датата на сключване на договора за кредит. В т. 62 от Общите условия е регламентирано задължението на потребителя по поемането на всички разноси и неустойки, свързани с неизпълнението на задълженията си по договора за кредит и договора за поръчителство с гарант. В т. 66 от Общите условия е регламентирано правото на кредитополучателя да осигури учредяване на обезпечение. В случай, че изрично е поискал в заявлението за кредит, кредитополучателят осигурява учредяването на конкретното обезпечение в срок до 3 дни, считано от датата на сключване на договора за кредит.

В т. 68 от Общите условия е регламентирано правото на кредитополучателя да получи информация за извършените плащания по договор за поръчителство. Според т. 70 от Общите условия кредиторът е задължен да предостави информация относно учредяване на поръчителство от страна на гарант, когато е направено изрично искане със заявлението за кредит. Според т. 82 кредиторът има право да изпраща уведомления до потребителя при неизпълнение на договора за поръчителство.

От т. 84 до т. 101.3 на Общите условия са регламентираны условията във връзка с

договора за поръчителство с лични поръчители.

От т. 102 до т. 110.3 на Общите условия са регламентирани условията във връзка с договора за поръчителство с Гарант, според които гарантът се задължава срещу възнаграждение да отговаря спрямо кредитора за изпълнението на задълженията на кредитополучателя по договора за кредит. Посочена е възможността за разсрочено плащане на това възнаграждение, за което се съставя погасителен план, който за улеснение на потребителя е допълнително приложение към договора за кредит. В т. 105.1 е посочено, че кредитополучателят заплаща възнаграждението на гаранта по сметка на кредитора. Според т. 107 предсрочната изискуемост на неплатени разсрочени вноски на възнаграждението е обвързано с предсрочната изискуемост по договора за кредит.

Важно е да се отбележи, че в т. 142.4 от ОУ е регламентирано, че всички вземания по кредита могат да бъдат обявени за предсрочно изискуеми с едностранно уведомление на кредитора, ако обезпечението стане недостатъчно и след покана не бъде допълнено в срок, или когато потребителят със своите действия е намалил даденото на кредитора обезпечение.

Към преписката е наличен договор за поръчителство от 16.09.2024 г., според който „РМД груп“ ЕООД се задължава срещу възнаграждение от 501,39 лева да отговаря спрямо жалбоподателя „Зи –Метрикс“ АД за изпълнението на задълженията на потребителя (И. Г.), произтичащи от договора за кредит. Възнаграждението се заплаща разсрочено съгласно погасителен план, който за улеснение на потребителя е приложение № 2 към договора за кредит. В т. 5.3 от този договор е посочено, че потребителят е информиран, че поръчителството от гаранта не е задължително условие за получаване на кредита.

По преписката е приложено заявление за кредит на И. Г., в което под т. 5 е отразено маркиране на следния вид обезпечение: „гарант, осигурен с С.“, а в т. 6 е отразен следния текст: „Съгласен съм и възлагам „РМД Груп“ ЕООД да ми е гарант по договора за кредит, за който кандидатствам“.

С писмо изх. № Ц-03-9286/02.10.2024 г. на директора на РД- Р. към КЗП е изисквана допълнителна информация от жалбоподателя за броя сключени договори за потребителски кредити и колко от тях са обезпечени с поръчителство от дружество гарант или с лични поръчители, отнасящи се за периода от 01.01.2024 г. – 30.09.2024 г.

С молба от 09.10.2024 г. на жалбоподателя е дадена информация, че за периода от 01.01.2024 г. – 30.09.2024 г. са сключени 2050 броя договори за кредит. Липсват договори, които да са обезпечени с лично поръчителство или банкова гаранция. Липсват договори, по които да са без обезпечение. Дава се информация, че 2 050 бр. договори за кредит са обезпечени с поръчителство от дружество гарант, т. е. всички договори за кредит за обсъждания период. Приложени са бланки от следните документи – Общи условия, договор за кредит, заявление за кредит, Стандартен европейски формуляр, погасителни планове и декларации.

Изготвена е докладна записка от 31.10.2024 г. на главния директор на ГД „Контрол на пазара“ към КЗП, с която са обсъдени събраните документи и е направен извод за наличието на невярна и заблуждаваща информация в договор за потребителски кредити № 16063136/16.09.2024 г., тъй като възнаграждението за предоставено поръчителство от гарант не е включено в ГПР по кредита.

От т. 16 към Протокол № 38/05.11.2024 г. се установява проведено заседание на КЗП,

на което е взето решение, че „Зи - Метрикс“ АД използва нелоялна заблуждаваща заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 68д, ал. 1, предл. първо (съдържа невярна информация и следователно е подвеждаща), вр. чл. 68г, ал. 4, вр. чл. 68в ЗЗП. Последвало е издаването на оспорваната Заповед № 5135 от 13.11.2024 г. на председателя на Комисията за защита на потребителите, с която на основание чл. 68л, ал. 1, вр. чл. 68в, чл. 68г, ал. 4 и чл. 68д, ал. 1, предл. „първо“ ЗЗП е забранено на „Зи - Метрикс“ АД да използва заблуждаваща нелоялна търговска практика по смисъла на чл. 68д, ал. 1, предл. „първо“ (съдържа невярна информация и следователно е подвеждаща), вр. чл. 68г, ал. 4, вр. чл. 68в ЗЗП, а именно – дружеството да предоставя на потребителите невярна информация за размер на ГПР и общите разходи, като не включва в ГПР възнаграждението за предоставяне на поръчителство от гарант.

Административният орган е приел за наличието на сключен договор за потребителски кредит № 16063136 от 16.09.2024 г., с който е предоставена сумата в размер на 900 лева за срок от 5 месеца. В договора била посочена обща дължима сума от 1 003,73 лева, годишен фиксиран лихвен процент по кредита – 45 % и ГПР – 55,55 %. В погасителен план (приложение № 1) към договора за кредит са посочени размерите и падежите на погасителните вноски (всяка в размер на 200,75 лева. Прието е за наличие на погасителен план – такси (приложение № 2) към договора за кредит са посочени дължими вноски (всяка от 100,28 лева и общ размер на 501,39 лева), дължими за поръчителство. Обсъден е и общ погасителен план, съдържащ задълженията за главница, лихва и възнаграждение, което е разпределено на общи вноски (всяка в общ размер на 301,03 лева). Пояснено е, че според т.4.3 от част III към СЕФ е посочен разход по кредита в размер на 501,39 лева за възнаграждение за поръчителство с гарант.

Органът е приел, че според т.105.1 от ОУ заплащането на възнаграждението за поръчителство се извърша по сметка на кредитора, което води до извод за свързаност между гаранта и кредитора. Направен извод за липсата на предоставяне на доброволност на потребителя при избора на потребител, тъй като за да бъде сключен потребителски кредит следва да се сключи договор за поръчителство. Според органа в ГПР по чл. 19, ал. 1 ЗПК не е включен компонентът „вноска гарант“ (дължимото възнаграждение по договора за поръчителство с гарант), който се обхваща от понятието „общ разход по кредита за потребителя“ по смисъла на § 1, т. 1 ДР на ЗПК. Изложение са мотиви, че възнаграждението по договора за поръчителство с гарант е свързано с договора за кредит, доколкото касае обезпечение на вземания по договора, т. е. касае се за допълнителна услуга, произтичаща от договор за кредит. Според органа невключването на обсъжданото възнаграждение в ГПР въвежда в заблуждение потребителя, тъй като следва да заплати по- висока сума. Допълнително се посочва, че всички договори за кредит за искания период 01.01.2024 г. – 30.09.2024 г. (общо 2050 бр.) са сключени с обезпечение с гранат, т.е. начислена е допълнителна такса (възнаграждение за гарант), която не е включена в ГПР по кредита. Органът е приел, че се използва заблуждаваща нелоялна търговска практика, тъй като е невярна и подвеждаща предоставената информация за размера на ГПР по кредита.

В съдебно заседание са представени АУАН и наказателно постановление за извършено от жалбоподателя нарушение на чл. 68в, вр. чл. 68д, ал. 1, предл. първо ЗЗП, отнасящо се за предоставяне на невярна преддоговорна информация в СЕФ, че не се изисква обезпечение по кредита. Наказателното постановление е отменено с решение на Софийски районен съд, което е влязло в сила според приложената

деловодна справка. Посочените документи са неотнормими за настоящото производство, тъй като имат отношение в друго производство, а именно административнонаказателното производство. Предмет на обжалване в настоящото производство е принудителна административна мярка по чл. 68л, ал. 1 ЗЗП, която е вид е вид административна принуда без санкционни последици. Същата следва да се разграничава от санкционен акт по ЗАНН, с който се налага административнонаказателна санкция. Касае за две различни производства, развиващи се пред различни органи и имащи различни цели. Това води до извод за неотнормимост на наказателното постановление. Допълнително следва да се посочи, че наказателното постановление е издадено за представяне на невярна преддоговорна информация, съдържаща се в СЕФ, но не се отнася за неправилното посочване на размера на ГПР по кредита. Вярно, че представянето на преддоговорната информация има косвена връзка с отразяване на ГПР по кредита, но не е определяща.

При така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

Жалбата срещу процесната заповед е подадена в срок, срещу подлежащ на оспорване индивидуален административен акт, от активно легитимирано лице, адресат на акта, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Според чл. 146, вр. чл. 168 АПК съдът следва да провери актът издаден ли е от компетентен орган и в предписаната от закона форма, спазени ли са материалноправните и процесуалноправните разпоредби и съобразен ли е актът с целта на закона.

Атакуваната заповед е издадена от компетентния орган по чл. 68л, ла. 1 ЗЗП, а именно председателят на Комисията за защита на потребителите.

Актът е надлежно мотивиран от фактическа и правна страна, като отговаря по форма на общите правила по чл. 59, ал. 2 АПК. Налице са ясни и конкретни мотиви и разпоредителна част. Налице е известна неяснота в разпоредителната част по отношение на това в кой документ не е отразено правилно ГПР и общ размер на разходите, но актът представлява единство от мотиви и диспозитив, а от общия им смисъл се налага извод, че търговецът отразява неправилно ГПР и общ размер на разходите във всеки документ, който трябва да съдържа такава информация (СЕФ, договор за потребителски кредит и погасителния план към него).

Заповедта е издадена при спазване на административнопроизводствени правила. Всички релевантните по случая факти са правилно установени, за което са изискани съответните документи и информация от жалбоподателя. Извършена е съответната проверка на представените документи и са взети под внимание при издаването на заповедта, т. е. не са налице нарушения на чл. 35 и чл. 36 АПК.

Не е допуснато нарушение, ограничаващо правото на участие на жалбоподателя в производството по издаване на оспорената заповед, тъй като е дадена възможност на жалбоподателя да вземе становище по случая и да представи доказателства. В тази връзка е дадена възможност на жалбоподателя да участва в административното производство пред органа и да представя доказателства.

Заповедта е издадена при правилно приложение на материалния закон.

На основание чл. 68в ЗЗП са забранени нелоялните търговски практики, а според чл. 68г, ал. 4 ЗЗП нелоялни са и заблуждаващите търговски практики по чл. 68д ЗЗП.

Съгласно чл. 68д, ал. 1 ЗЗП търговска практика е заблуждаваща, когато съдържа невярна информация и следователно е подвеждаща или когато по някакъв начин,

включително чрез цялостното ѝ представяне, заблуждава или е в състояние да въведе в заблуждение средния потребител, дори и ако представената информация е фактически точна относно някое от обстоятелствата, посочени в ал. 2, и има за резултат или е възможно да има за резултат вземането на търговско решение, което той не би взел без използването на търговската практика.

Фактическият състав на нарушението изисква кумулативно наличие на три обективни елемента: 1). да е налице търговска практика, свързана с предлагането на стоки и услуги; 2). тази търговска практика да съдържа невярна информация, която да е подвеждаща; 3). тази търговска практика да има за резултат или да е възможно да има за резултат вземането на търговско решение, което потребителят не би взел без използването на търговската практика.

Според § 13, т. 23 ДР на ЗЗП „търговска практика“ е всяко действие, бездействие, поведение, търговска инициатива или търговско съобщение, включително реклама и маркетинг, от страна на търговец към потребителя. В конкретния случай отразяването на ГПР по кредита, съдържащ се в договора за потребителски кредит и Стандартния европейски формуляр, представляват действия търговеца, насочени към потребителя, което обуславя извод за наличие на осъществена търговска практика от страна на жалбоподателя. В този смисъл е налице първият елемент от фактическия състав (търговска практика, свързана с предлагането на кредити).

На следващо място следва да се установи дали тази практика съдържа невярна информация, която да е подвеждаща, т. е. дали следва „възнаграждението за поръчителство с гарант“ да се включи в „Годишния процент на разходите“ (ГПР) по кредита по чл. 19, ал. 1 ЗПК и в „Общия разход по кредита на потребителя“ по смисъла на § 1, т. 1 ДР на ЗПК. Страните не спорят за факта, че този компонент („възнаграждението за поръчителство с гарант“) не е включен в ГПР и „Общия разход по кредита на потребителя“, посочени в договора за потребителски кредит и СЕФ, но спорят дали е задължително отразяването на този разход.

Съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК годишният процент на разходите (ГПР) по кредита изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит.

Посоченият в чл. 19, ал. 1 ЗПК термин „обща разходи по кредита“ е нормативно регламентиран. Така в § 1, т. 1 ДР на ЗПК е регламентирано, че „Общ разход по кредита за потребителя“ са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия. Общият разход по кредита за потребителя не включва нотариалните такси.

В чл. 3, б. „ж“ от Директива 2008/48/ЕО е регламентирано, че „обща разходи по кредита за потребителя“ означава всички разходи, включително лихва, комисиони, такси и всякакви други видове разходи, които потребителят следва да заплати във връзка с договора за кредит и които са известни на кредитора, с изключение на

нотариалните разходи; разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, по-специално застрахователни премии, също се включват, ако в допълнение към това сключването на договор за услугата е задължително условие за получаване на кредита или получаването му при предлаганите условия.

Съдът намира, че транспонирането на чл. 3, б. „ж“ от Директива 2008/48/ЕО е намерило точно отражение в § 1, т. 1 ДР на ЗПК, за което няма различия в дадените определения. И в двете норми се съдържат следните хипотези в условията на алтернативност: **1.** „всякакви разходи, свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати“ и **2.** „разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, ако е задължително условие за получаване на кредита или получаването му при предлаганите условия“. Горното налага да се определи дали „възнаграждението на поръчителя – гарант“ е разход, свързан с договора за кредит, или е разход за допълнителна услуга, свързан с договора за кредит, който е условие за получаване на кредита или получаването му при предлаганите условия. В случая е налице прикриване на първата хипотеза (разход, свързан с договора за кредит) и привидно посочване на втората хипотеза (допълнителна услуга), но и при втория случай е налице конкретна връзка с кредита, тъй като е условие за получаването му и получаването му при определени условия. Това налага да се разгледат и двете хипотези по отношение на „възнаграждението за поръчителство – гарант“.

При действието на чл. 138 ЗЗД поръчителят се задължава пред кредитора на друго лице да отговаря за изпълнение на неговото задължение, като договорът за поръчителство съществува само при действително задължение. Поръчителството е безвъзмездна сделка, т. е. поръчителят не получава възнаграждение и само при изрично договаряне на страните може да бъде включена клауза за заплащане на такова. В случая е налице поето задължение за плащане на „възнаграждение за поръчителство – гарант“. Според т. 105.1 от ОУ кредитополучателят заплаща възнаграждението на гаранта по сметка на кредитора и в същото време поръчителят е предварително одобрен и заложен като такъв, при избиране на опция за обезпечаване на договора за кредит. Наред с това по отношение избора на другите видове обезпечения (с двама лични поръчители и банкова гаранция) са поставени многобройни изисквания за потребителя, което на практика означава тяхното неприлагане (създадени са с цел да не се изберат същите). Именно това се подкрепя и от факта, че всички 2 050 бр. договори за кредит са сключени с обезпечение поръчителство с гарант, одобрен от жалбоподателя. Не може да се отмени факта, че нито един договор не е сключен без обезпечение, при което е нелогично твърдението на жалбоподателя, че потребителите имат право на избор да предоставят или не обезпечение, което не влияе на кредита, но в същото време всички договори са сключени с обезпечение и това, за което се заплаща възнаграждение на лице (гарант), избрано от жалбоподателя (това вероятно се дължи на неправилното представяне на информация дали изборът за обезпечение има значение за кредита, но същото е извън предмета на делото и не се разглежда, а само се маркира от съда). В същото време обсъжданото „възнаграждение за поръчителство – гарант“ е включен в погасителен план – такси (приложение № 2) към договор за кредит, а не към договора за поръчителство, както и е включен в изготвен общ погасителен план. Този разход е разсрочен и съвпада с падежите на задълженията (главница и лихва) по договора за кредит, т. е. кумулират се към погасителните вноски. Също така договора за

поръчителство с гарант се сключва от момента и с подписването на договора за кредит – т. 52 и 53 от Общите условия. Не без значение е, че кредиторът информира потребителя за оставащия размер на неплатеното възнаграждение и същият изпраща уведомления при неизпълнение на договора за поръчителство – т. 70 и т. 82 от ОУ.

Съвкупния анализ на плащането на разхода по сметка на кредитора, включването му в погасителния план на кредита, предварителното одобрение на поръчителя – гарант от жалбоподателя, едновременното сключване и уведомяването на потребителя от жалбоподателя за оставащия размер и при неизпълнение, води до извод, че реално не се касае за допълнителна услуга, а за прикрити разходи по кредита, целящи въвеждане на още един сигурен източник на доход на икономически по - силната страна, а като краен резултат води до оскъпяване на кредита. Именно по тези съображения съдът намира, че се касае не за допълнителна услуга, а за разход (прикрит), който потребителят заплаща във връзка с договора за кредит. Това от своя страна означава, че този разход (възнаграждение за поръчител – гарант) попада в приложното поле на § 1, т. 1 ДР на ЗПК и чл. 3, б. „ж“ от Директива 2008/48/ЕО, при което следва да се включи в ГПР по кредита, който се отразява в ЕФ и договора за кредит. Впрочем съдебната практика на общите съдилища изобилства от примери, с които тези разходи следва да се включат в ГПР, като последният да не превишава размерите на чл. 19, ал. 4 ЗПК (евентуалното включването на процесното възнаграждение очевидно би довело до надвишаване на размерите по чл. 19, ал.4 ЗПК по договор № 16063136/16.09.2024 г.).

Дори да се приеме, че обсъжданото възнаграждение за поръчител – гарант произтича от договор за допълнителна услуга, то тази услуга е условие за получаването на кредита и получаването му при определени условия. Заплащането на възнаграждението за поръчителство е регламентирано като задължение по договора за кредит - т. 60 от ОУ (раздел IV „Договор за кредит“ - „Задължения на кредитополучателя“). Вярно, че съдържанието на клаузата борава с изрази „в случай че изрично е поискал това в заявлението за кредит“, но заплащането на този разход е предвидено като задължение по кредита според ОУ. Изрично трябва да се акцентира, че т. 142.4 от ОУ регламентирано настъпването на предсрочна изискуемост с едностранно изявление, ако обезпечението стане недостатъчно и след покана не бъде допълнено в срок, или когато потребителят със своите действия е намалил даденото на кредитора обезпечение. Вярно, че т. 142.4 от ОУ не сочи конкретно обезпечение, но води за неблагоприятни последици за потребителя и е в разрез с твърденията на жалбоподателя за възможността за избор за предоставяне на обезпечения. Именно, ако потребителят има право на избор да получи кредит без обезпечение, респ. да избере вид на обезпечение, който избор не е обвързан с кредита, то това не би намерило отражение в т. 142.4 от ОУ. Нелогично е от една страна потребителят да има възможност да получи кредит без обезпечение, а от друга страна да са налице клаузи, регламентиращи намаляването на обезпечението. По този начин се обезсмисля изборът на потребителят, тъй като впоследствие обезпечението рефлектира на кредита, което прави несъстоятелни доводите за липсата на връзка на обезпечението с кредита и това, че даването на обезпечението не е условие за кредита. Съвкупната преценка на тези обстоятелства, допълнително подкрепени от обстоятелството, че всички кредити (2050 бр.) са с обезпечение от поръчител – гарант, води до извод, че тази допълнителна услуга е условие на кредита за получаването му при определени условия. Касае се за условие за получаване на кредита при определени условия, а тези

определени условия могат да се отнасят и за отговорността на потребителя. В този смисъл дори да се приеме наличието на допълнителна услуга, то разходите по нея попадат в приложното поле на § 1, т. 1 ДР на ЗПК и чл. 3, б. „ж“ от Директива 2008/48/ЕО, при което следва да се включи в ГПР по кредита, който се отразява в ЕФ и договора за кредит.

Горното налага извод, че неправилно „възнаграждението за поръчителство с гарант“ не е включено в „Годишния процент на разходите“ по кредита по чл. 19, ал. 1 ЗПК и в „Общия разход по кредита на потребителя“ по смисъла на § 1, т. 1 ДР на ЗПК. Следва да се посочи, че „Общия разход по кредита на потребителя“ е компонент на ГПР, при което този разход също е компонент на ГПР по кредита.

Съдът намира, че тази търговска практика има за резултат или е възможно да има за резултат вземането на търговско решение, което потребителят не би взел без използването на търговската практика, т. е. налице е третият елемент от фактическият състав на нелоялната заблуждаваща търговска практика.

Практиката трябва да се отнася за съществена информация, която е необходима на средния потребител да направи своя информиран избор. За да се прецени съществена ли е липсващата информация за потребителите следва да се отчете вида на търговската практика и кръга на потенциалните потребители - адресати на практиката. В случая средният потребител е кредитополучателят по договор за потребителски кредит. Същият е добре информиран, разумен, внимателен и средно информиран гражданин.

В чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК е регламентирано, че ГПР е част от задължителното съдържание на договора за потребителски кредит. ГПР е също част от задължителното съдържание на Стандартния европейски формуляр (СЕФ) – т. 2, част III от Приложение № 2 към чл. 5, ал. 2 ЗПК.

На всички потребители по договорите за потребителски кредит следва да се осигури високо и равностойно ниво на защита на техните интереси – арг. т. 9 от Преамбюла на Директива 2008/48/ЕО.

Според т. 19 от Преамбюла на Директива 2008/48/ЕО, за да се даде възможност на потребителите да взимат своите решения при пълно знание за фактите, те следва да получават адекватна информация относно условията и стойността на кредита и относно техните задължения, преди да бъде сключен договорът за кредит, която те могат да вземат със себе си и да обмислят. С оглед осигуряване на възможно най-пълна прозрачност и сравнимост на предложенията за сключване на договор, тази информация следва да включва по-специално годишния процент на разходите, приложим за кредита и определян по еднакъв начин навсякъде в Общността.

Параметрите по кредита, сред които е ГПР, са водещ фактор при вземането на решение за сключване на договора за кредит. Именно ГПР показва в точност процентното изражение на разходите. Значението му е още по – голяма, предвид чл. 19, ал. 4 ЗПК. От средния потребител няма как да се очаква сам да изчислява ГПР, което се извършва по сложна формула - Приложение № 1 към чл. 19, ал. 2 ЗПК. В този смисъл е от изключително важно значение правилното отразяване на ГПР и неспазването на това правило винаги въвежда средния потребител (кредитополучател) за размера на дължите разходи по кредита и това се отразява на решението да сключи такъв договор за кредит.

Горното налага извод за неоснователност на жалбата срещу оспорваната заповед, поради което на чл. 172, ал. 2, предл. последно от АПК следва да се отхвърли

оспорването.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 3 АПК ответната страна има право на разноски. Същите са в размер на юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лева, който е минималният размер, съответстващ на чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. чл. 37 ЗПрП.

По изложените съображения, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на „Зи - Метрикс“ АД срещу Заповед № 5135 от 13.11.2024 г. на председателя на Комисията за защита на потребителите

ОСЪЖДА „Зи - Метрикс“ АД да заплати на Комисията за защита на потребителите сумата в размер на 100 лева, представляваща направени по делото разноски.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14 – дневен срок от съобщаването му на страните.

Съдия: